

Verslag Geloven in Groen, World Clean-Up Day

Inleiding

Op zaterdag 18 september organiseerde Initiatives of Change (IofC) in samenwerking met A Rocha een schoonmaakactie in verschillende buurten van Den Haag. Dit event vond plaats in het kader van de World Clean-up Day van de Verenigde Naties. In 180 landen geven jaarlijks miljoenen mensen hun eigen buurt een opknopbeurt door zwerfvuil te verzamelen. De internationale christelijke milieorganisatie A Rocha, afdeling Den Haag en het interculturele IofC-project Geloven in Groen sloten hierbij aan.

Vertegenwoordigers van ruim 15 Haagse kerken, moskeeën, een hindoe mandir en andere levensbeschouwelijke en maatschappelijke organisaties gingen deze middag rondom hun gebedshuis of centrum aan de slag met grippers, handschoenen en emmers, om sigarettenpeuken, blikjes en ander zwerfafval te rapen. In de media werd het goede nieuws gemeld dat er dit jaar minder plastic flesjes zijn geraapt, door corona en door het ingevoerde statiegeld. Aan ander afval bleek geen gebrek.

Hieronder een (foto)verslag en sfeerimpressie van een zonnige middag met veel interactie tussen ruim 120 mensen die elkaar niet vanzelfsprekend tegenkomen in met name de wijken Laak, Schilderswijk, Bezuidenhout, Segbroek, Scheveningen, Westduinpark/Vogelbuurt en Moerwijk. Zij waren zo een Haagse groep van het landelijk record van 41.000 deelnemers en miljoenen rapers wereldwijd op de jaarlijkse VN World Clean-up Day.

Verschillende gebedshuizen houden schoonmaakactie

Minhaj ul-Quran Moskee

Bruggen van vertrouwen bouwen

In de Pakistaanse moskee Minhaj ul-Quran, hartje Schilderswijk, boden moslims hun gastvrijheid aan aan mensen uit de buurt. Er waren mensen vanuit de Lukaskerk, de Havenkerk, namens Ghanese en Swahili-sprekende kerken, en ook andere buurtbewoners. Zo'n 30 deelnemers werden toegesproken door Marinah en Waltraut die spraken over het thema reinheid in verschillende culturele en religieuze gemeenschappen. Daarna werd in twee en drietallen de wijk schoongemaakt.

De schoonmaakactie kon op een gemengd gezelschap rekenen, van diverse achtergronden en leeftijdsgroepen. Een aantal internationale studenten waren ook onderdeel van het gezelschap. Het duurde niet lang voordat we vuilniszakken vol met afval hadden verzameld. Het viel vooral op dat de buurt vervuild was met uitgetrapte peuken. Het schoonmaken verliep goed op één vervelend, beter gezegd schokkend incident na. De diverse gemengde rapers konden op *thumbs-up* rekenen, terwijl een groepje Ghanezen met grijpers door omstanders werd gevraagd of dit onderdeel was van een taakstraf.

A Rocha

Met circa 15 vrijwilligers ging het team van A Rocha Den Haag in het Westduinpark afval rapen. In het duingebied en de stranden van Kijkduin kwamen zij vooral veel sigarettenpeuken tegen. *'Onder leiding van Gijsbert Pellikaan, bioloog en vrijwilliger bij A Rocha, gingen we met een groep van 15 mensen op weg om zwerfvuil te rapen in het Westduinpark en langs het Zuiderstrand. Het gezelschap bestond uit allerlei mensen uit Den Haag, waaronder een groepje leerlingen van de International School of The Hague.*

Na een inspirerend verhaal van Gijsbert over de natuur van het Westduinpark, liepen we met grijpers en afvalzakken door de duinen. We constateerden dat het strand en de duinen van Den Haag (gelukkig!) best netjes en schoon zijn. Toch vonden we nog heel wat kleine stukjes plastic, zoals snoeppapiertjes, en heel veel sigarettenpeuken. Na een zonnige wandeling over het strand en door de duinen keerden we voldaan terug bij ons startpunt, waar we de afvalzakken inleverden en netjes weggooiden. Volgend jaar weer!' (Martine van Wolfswinkel)

Bruggen van vertrouwen bouwen

Rondom andere moskeeën en Sewa Dhaam mandir

Bij verschillende moskeeën en de grote hindoetempel in Laak zetten mensen zich in de buurt in om de omgeving op te knappen. 'We doen dit niet zozeer voor onszelf maar als inspiratie voor jongere generaties die dit plekje van ons erven', zegt een vertegenwoordiger van de Sewa Dhaam. Even verderop zijn groepjes mensen bezig rond de Turkse Kuba moskee. Later zou ook de Indonesische moskee Dar al-Hikmah aansluiten. De As-Soenah moskee bleek tijdens het project Geloven in Groen al zeer vooruitstrevend in het verduurzamen van het gebouw. De schoonmaakactie zou later dat weekend plaatsvinden.

Christus Triomfator en de Doopsgezinde Kerk

De Christus Triomfator kerk in Bezuidenhout hield ook een schoonmaakactie in de wijk. Voorzien van afvalgrijpers, gele vuilniszakken en rode hesjes wandelde het team in de buurt. De jongste deelnemer van 5 jaar ruimt regelmatig afval op met zijn oma en was heel enthousiast om alles op te ruimen wat hij tegenkwam, zo ook één babyschoen en één sokje op zijn schoolplein. Ondanks dat de gemeente vier keer per week de buurt schoonmaakt, werden de vuilniszakken toch snel gevuld. Hieronder foto's van de harde werkers en van hun nieuwste duurzame initiatief de plantenbieb, waar planten gedeeld worden.

Ook de Doopsgezinde Kerk, Paleisstraat, organiseerde een soortgelijke opruimactie op het Scheveningse strand met een groep expats.

Bruggen van vertrouwen bouwen

‘Op Word Clean-Up Day ontmoetten de ‘Social Awareness Group’ van een Haags IT bedrijf en enkele leden van de Haagse Doopsgezinde Gemeente elkaar op het Scheveningse Strand dankzij de organisatie van ‘A Rocha’. Tussen 10 en 12 hebben we heel wat vuil van het strand gehaald. Plastic flessen, een badhanddoek, dopjes, bierblikjes, maar vooral schrikbarend veel sigarettenpeuken. Enerzijds werden we ons bewust van de schrikbarende hoeveelheid ‘troep’ die mensen op het strand achterlaten, maar ook van het feit dat het een kleine moeite is om tijdens een strandwandeling eens wat achtergelaten vuil mee te nemen’ (Marijn Vermet).

Terugblik Coronajaar

Na de schoonmaak verzamelden we ons om 16.00 uur bij het gebouw van wijkcentrum ‘Stichting Schets’, Schimmelweg 200, Spoorwijk. De heer Marcel Keus was onze gastheer. Als manager van ‘Stichting Schets’ vertelde hij gepassioneerd over duurzaamheid vanuit dit particuliere initiatief voor iedereen uit de buurt. De heer Ramazan Odek, bestuurslid van de Kuba-moskee, is ook nauw betrokken bij de ‘Stichting De Hobbytuinen’ in Spoorwijk. Als professioneel imker vertelde hij ons over hoe honing gemaakt wordt in de 10 kasten met volken van 20.000 bijen per kast. Hij leidde ons langs de verschillende ecologisch gekweekte bloemen en gewassen.

Het was indrukwekkend om te zien hoeveel er groeide in de Hobbytuinen. Er was zelfs een aparte tuin gewijd aan Surinaamse groente en gewassen. Na een dag opruimen werd het als plezierig ervaren om al wandelend met elkaar na te praten en uit te rusten in de tuinen. Ook werden impressies vanuit de verschillende locaties met elkaar gedeeld. Aansluitend was er een afrondende bijeenkomst met de vertegenwoordigers van de bij Geloven in Groen betrokken gebedshuizen in het wijkcentrum.

Daarna deelden drie inleiders hun inzichten rondom het thema ‘Corona, kwetsbaarheid en kracht, van mens én natuur’, Anjalie Kisoemissier vanuit het hindoeïsme, Waltraut Stroh vanuit het christendom en Ramazan Odek vanuit de Islam. Muawy van restaurant Love and Peas, vertelde over dit vegetarische restaurant als het gezamenlijk initiatief van hem als Palestijn en een Israëliër. Met de door hem bereide Baba Ganoush sloten we deze dag af.

Bruggen van vertrouwen bouwen

Uit het verslag van één van de deelnemers van de dag, Paul Blom:

'Zaterdag 13.30 uur stroomde de gebedsruimte van de Minhaj-ul-Quran moskee vol mensen van de moskee, Indonesiërs, Pakistani, Ghanezen, Hollanders, ieder van zijn eigen gebedshuis. Ook studenten van het I.S.S. waren aanwezig. Een internationaal clubje dus. Een moslima en een christen vertelden over de waarde van reinheid in de Koran en de Bijbel.

Daarna was het tijd voor de praktijk, het schoonmaken. Met zijn tweeën gingen we op stap. De een met een knijper, de ander met een afvalzak. Het viel me op in wat voor een rap tempo je een vuilniszak vol hebt. Mijn kameraad in de strijd vond het nog wel meevallen met de troep en in zekere zin is dat ook zo. Want in de dagelijkse gang door de stad valt het niet zo op. Echter in de praktijk hoef je maar met je knijper naar de grond te wijzen en je hebt vuil te pakken. De Hobbemastraat vond ik het meest vervuild. Het trof me wel, al dat vuil. Niet vanwege het vuil maar de onverschilligheid voor de eigen omgeving die er voor mij uit spreekt. Om 15.30 uur leverden we de knijpers weer in.

Maar daarmee was het nog niet klaar. Het leukste moest nog komen. We waren uitgenodigd om langs te komen op Schimmelweg 200 in Spoorwijk. Daar zijn hobbytuinen voor de buurt. Een plek waar ik vrolijk van werd. Wat een leuke plek voor de buurt. De bewoners kunnen ieder een eigen tuintje krijgen om groente te kweken. Bovendien hebben ze een erg leuke open groene ruimte om met elkaar te zitten als ontmoetingsplek. Toen we er eenmaal zaten hoefden wij niet meer weg. Echter werd het eten elders geserveerd.

Naast de hobbytuintjes zit stichting Schets. Een privé initiatief van en door de buurt. Allerlei activiteiten vinden daar plaats. Daar werden we uitgenodigd om te komen eten. Naast onze delegatie uit de Schilderswijk kwamen er ook mensen uit andere delen van de stad. Ook zij

Bruggen van vertrouwen bouwen

hadden meegedaan aan de World Clean-up day. Voorafgaand aan de maaltijd werden we verrast op een meditatie en werd er door mensen verteld hoe zij vanuit hun geloof de omgang met de aarde beleven. Het is voor mij een dag met vele verrassingen geworden. Wat ik dacht dat een uurtje papier prikken zou worden met wat Lukaskerk gasten werd een multicultureel ontmoeten in een internationale setting. Ik vond het ook een mooie balans tussen het vuil en de herrie in de Hobbemastraat en het groen en de rust van de hobbytuintjes in Spoorwijk. Die schaalgrootte van het project World clean-up Day wiebelt nog een beetje na in mijn hoofd. 180 landen 50 miljoen mensen.'

Uit de toespraak van een van de sprekers, Waltraut Stroh

Corona, kwetsbaarheid en kracht, van mens én natuur

'Maart vorig jaar - De wereld stond opeens stil, althans zo ervoer ik het. Er was een virus ons leven binnen gekomen, corona, nooit eerder gehoord. Eerst ver weg in China, dan in Italië en dan op eens in Nederland. Het leven viel stil. Geen mensen op straat. Een enkele auto. Geen vliegtuigen op weg naar of vanaf Schiphol boven mijn huis. Het voelde onwerkelijk, alsof je in een film naar jezelf kijkt. Het leven versmalde tot het heden. Geen geplande activiteiten meer. Mijn agenda was opeens leeg. En dan de vraag: hoe gaat het verder? Hoe zal het leven eruit zien over een maand, over een half jaar?

Alle plannen kwamen op losse schroeven te staan. Alle zekerheden waren weg. Dat zijn we niet gewend hier in Europa. Hebben we niet geleerd om het leven in eigen hand te nemen? Hoe kunnen we ermee omgaan om op eens niet meer in controle te zijn over ons leven? Nooit eerder in deze generatie werden we zo geconfronteerd met onze kwetsbaarheid. Ik moest aan mijn ouders denken die een oorlog meegemaakt hebben en aan de mensen in de dorpen in Zambia waar ik een paar jaar gewoond heb en die niet weten wat de dag van morgen zal brengen.

De kwetsbaarheid van de mens was voor mij een diepe nieuwe levenservaring.

In een webinar hoorde ik voor het eerst het begrip zoönose, ziektes die van dier op mens overspringen zoals ebola, SARS en nu corona. Vleermuizen bijv. en andere wilde dieren hebben steeds minder leefruimte doordat mensen zich steeds meer natuur toeëigenen. Ook wordt er handel gedreven met wilde dieren. Het samenleven tussen mens en dier is vaak verstoord. Hebben wij dan corona in zekere zin aan ons zelf te danken? Met corona werd me nog scherper duidelijk dat wij mensen, en dan vooral de rijke, westerse mensen, de natuur veel schade toebrengen. De kwetsbaarheid van de natuur is voor een groot deel gevolg van menselijk handelen.

Dit doet me denken aan het verhaal uit de bijbel van Adam en Eva in het paradijs. Tegen God's verbod in gingen ze een vrucht eten. God strafte hen en ook de aarde werd vervloekt ter wille van het slechte gedrag van de mens.

Door corona zien we dat de kwetsbaarheid van de natuur samenhangt met de kwetsbaarheid van de mens.

Er was nog een andere ervaring. Toen het in maart 2020 opeens stil werd buiten, was het net of de natuur in het voorjaar veel intensiever tot leven kwam. Ik hoorde meer vogels dan ooit. De bloemen bloeiden prachtig. De lucht was schoon. Ik ging meer dan ooit de natuur in, wandelen in de mooie omgeving van Den Haag met de duinen en het strand. Omdat andere mensen op eens een gevaar geworden waren en ik met een grote boog om hen heen liep, werd de natuur mijn beste vriend en een bron van kracht voor mij.

Dit laat zien hoe de kracht van de natuur samenhangt met de kracht van de mens.

Bruggen van vertrouwen bouwen

In de bijbel lezen we vaak dat mens en natuur opgeroepen worden om God te prijzen. Loof de Heer, zon en maan, bergen en bomen, wilde en tamme dieren. Looft de Heer, alle mensen, jong en oud. (Psalm 148)

Maar ook de kwetsbaarheid van de mens kan tot een nieuwe bron van kracht worden. Dat hoop ik in ieder geval. Het is heilzaam als wij als moderne mensen onze kwetsbaarheid erkennen. Het is heilzaam te beseffen dat we ons leven niet kunnen maken, dat we het niet in eigen hand hebben. Het is heilzaam te merken dat we veel niet weten. Het maakt ons bescheiden. **Onze kwetsbaarheid kan ons menselijker maken.**

De kwetsbaarheid die ik, die wij door corona ervaren, is een goede leermeester.

We beseffen als mensen onze verbondenheid met de natuur en met dieren. Als dieren niet gezond kunnen leven raakt het ook ons leven.

We beseffen ook onze verbondenheid met andere mensen. Vaak werden onze burens belangrijker. Ik kon bijv. opeens niet meer oppassen bij mijn kleinkinderen. Maar in het gebouw waar ik woon, een groot appartementencomplex, legden een paar jonge bewoners briefjes neer bij de ingang waar ze opschreven wat ze voor anderen willen doen, boodschappen doen, medicijnen ophalen, de hond uitlaten, met computerproblemen helpen. En toen ik zelf corona had deden burens en vrienden boodschappen voor mij.

Maar **ten diepste beseffen we door onze kwetsbaarheid onze afhankelijkheid van God.** Als we ons leven niet zelf meer in handen hebben mogen we het in God's hand leggen en uit God's hand ontvangen. Ons eigen niet-weten helpt ons om op God te vertrouwen. In dit vertrouwen, geboren uit kwetsbaarheid, ervaar ik kracht om na corona anders te leven, dieper verbonden met al wat leeft. **Kracht in kwetsbaarheid is een diep christelijke waarheid.**

Als christenen zeggen we dat God in de mens Jezus ter wereld gekomen is. God wordt kwetsbaar in Jezus; een baby die in armoede geboren wordt en met zijn ouders moet vluchten; een jonge man die aan een kruis sterft. De kwetsbaarheid van Jezus is niet de kwetsbaarheid door ziekte van een virus of zo, het is de immense kwetsbaarheid van de liefde. Jezus heeft de liefde tot zijn vrienden en zijn vijanden niet losgelaten tot in de dood. Daarin ligt de grootste kracht, want liefde is sterker dan de dood en sterker dan ziekte en pandemieën. In de kracht van deze liefde mogen wij leven in al onze kwetsbaarheid en kunnen we bouwen aan een post corona wereld waar mens en natuur tot hun recht komen en samen hun kracht vieren'.

Alle informatie over het project op 1 plek te vinden

Alle informatie van het project Geloven in Groen is te vinden op de website van lofC, daar is speciaal een eigen pagina: <http://www.iofc.nl/geloven-groen>.

